

Öhrlings

PRICewaterhouseCOOPERS

K O M R E V

Revisionsrapport

Intern kontroll inom Individ- och familjeomsorgen

Gotlands kommun

Mats Renborn

2008-12-18

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SID

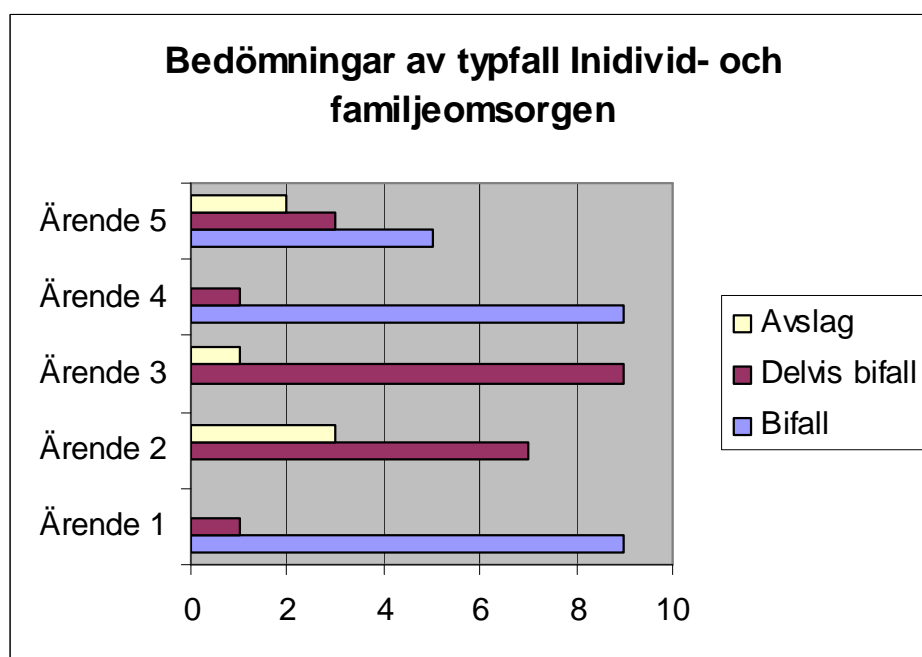
1.	SAMMANFATTNING	2
2.	Uppdrag	5
3.	Finns variationer i bedömningar?	6
4.	Riktlinjer för ekonomiskt bistånd	13
5.	Tas statistik ut ur verksamhetssystemet för analys?	15
6.	Rättsäkerhet för bidragstagare	17
7.	Hur beaktas barnperspektivet i handläggning av ärenden?	19

1. SAMMANFATTNING

På uppdrag av revisorerna i Gotlands kommun har en granskning av den interna kontrollen inom Individ- och familjeomsorgen genomförts. De totala kostnaderna för ekonomiskt bistånd uppgår för 2007 till 40,4 mkr och antalet betalningar till 15 477 st. Totalt 25 användare har behörighet att fatta beslut om ekonomiskt bistånd i verksamhetssystemet Procapita.

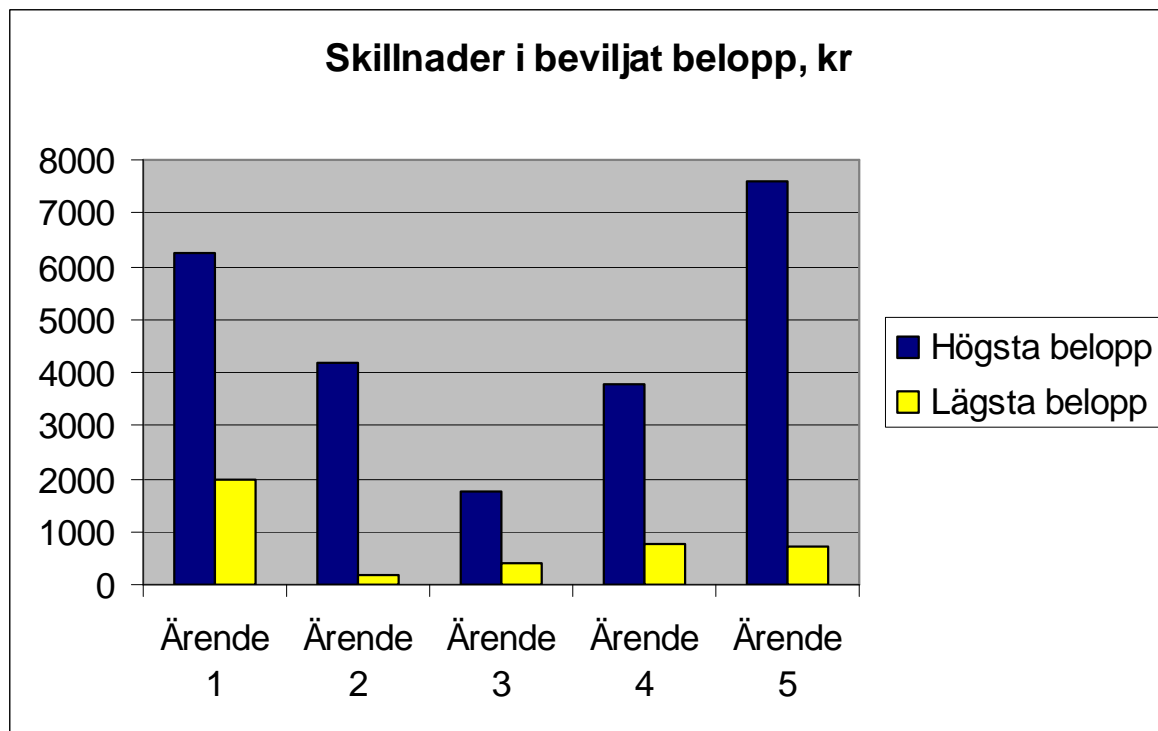
Bedömningar av typfall

Ett syfte med granskningens har varit att belysa om socialsekreterare gör olika bedömningar i samma ärende. Granskningen bygger på att tio socialsekreterare bedömt fem konstruerade typfall som är representativa för de ärenden som förekommer inom Gotlands kommun. Resultatet av granskningen visar att det finns skillnader i handläggarnas bedömning av de olika typfallen. I nedanstående figur åskådliggörs bedömningarna för typfallen uppdelat på bifall, avslag och delvis bifall.

Av figuren framgår att det finns skillnader i bedömningarna i samtliga fem typfall. Socialsekreterarna har fattat totalt 50 beslut varav 23 beslut innebär bifall till ansökan, 21 beslut delvis bifall och 6 beslut innebär avslag. I rapporten beskrivs typfallen samt gjorda bedömningar och kommentarer till dessa.

Variationer finns i hur handläggarna beviljat medel i de olika typfallen. I nedanstående figur visas beviljat lägsta och högsta belopp för respektive typfall.

Av figuren framgår att det finns betydande skillnader i hur handläggarna beviljat ekonomiskt bistånd. Skillnaden är störst i ärende nr 5 där ett beslut uppgår till 728 kr och ett beslut till 7603 kr.

Som argument mot resultatet av undersökningen kan hävdas att undersökningstillfället var av experimentkaraktär och att en viktig del i utredningsprocessen saknades, nämligen det personliga mötet. Givetvis har det personliga mötet med klienten och diskussioner med kollegor stor betydelse men avsaknaden av detta förklarar i sig inte skillnaderna då förutsättningarna var lika för alla. Vår förhoppning är att rapporten ska ligga till grund för en fördjupad diskussion kring eventuella skillnader i handläggning och bedömning av ekonomiskt bistånd i Gotlands kommun.

Riktlinjer om ekonomiskt bistånd

I granskningen har ingått att klarlägga huruvida socialnämnden antagit riktlinjer för hur ekonomiskt bistånd ska beviljas och bedömas. Socialnämndens riktlinjer finns idag att hämta på intranätet i och består av en elektronisk rutinhandbok. Rutinhandboken ger intrycket av att

vara ändamålsenligt utformad och i huvudsak heltäckande. Rutinhandboken uppdateras löpande och syftet med riktlinjerna är att ge handläggarna stöd i hanteringen i ärenden. Rutinhandbokens uppgifter är delvis 4-6 år gamla och det verkar finnas ett behov av revidering.

Tas statistik fram och analyseras?

I verksamhetssystemet för individ- och familjeomsorgen Procapita kan information tas ut för analys och kontroll. Utifrån granskningen görs bedömningen att socialförvaltningen tar ut relevant information och att den används på ett ändamålsenligt sätt. Månatlig tas statistik fram som underlag för ekonomi- och verksamhetsstyrning. Rapporter tas ut för attest och kontroll av betalningar. Ett antal rapporter tas ut till ansvariga chefer på olika nivåer och är en del av verksamhetsstyrningen. Rapporter som redovisar antal beslut och betalningar per handläggare distribueras till ansvariga chefer.

Uppföljning av rättsäkerhet

En av projektets revisionsfrågor var huruvida nämnden följer upp att rättsäkerheten kan garanteras för olika bidragssökanden. Socialnämnden begär regelbunden återkoppling i ärenden som rör ekonomiskt bistånd. Regelbunden återrapportering är ett sätt för socialnämnden att ta sitt ansvar för rättsäkerheten i de ärenden som beslut fattats om ekonomiskt bistånd till enskilda.

Hur beaktas barnperspektivet

I socialtjänstlagen regleras frågan om barnperspektivet i 1 kap 2. Barnperspektivet innebär att barnets situation ska uppmärksammas när en ansökan om bistånd eller annan insats handläggs inom socialtjänsten. Socialförvaltningen är i hög grad medveten om hur principerna om barnperspektivet ska tillämpas. Frågan om barnperspektivet ingår i socialförvaltningens utredningsmall vilket ska trygga en säker handläggning.

Bedömning av den interna kontrollen

Granskningen visar att den interna kontrollen är tillräcklig inom flera områden men att förbättringar kan ske. Det finns stora skillnader i hur ekonomiskt bistånd bedöms, vilket indikerar att den interna kontrollen behöver stärkas. Resultatet av den provskrivning som genomförts inom ramen för denna granskning behöver analyseras av socialförvaltningen för att säkra mer enhetliga bedömningar av ekonomiskt bistånd.

2. Uppdrag

Utbetalningarna av försörjningsstöd uppgår till stora belopp och sker genom ett flertal handläggare inom socialförvaltningen. Hanteringen sker också i särskilt verksamhetssystem både vad gäller handläggning, dokumentation och utbetalningar till bidragstagarna. Ärenden registreras löpande i verksamhetssystemet och bokförings- och betalfiler integreras till kommunens ekonomisystem.

En viktig del i socialnämndens ansvar är att följa upp om enhetliga biståndsbedömningar görs av socialförvaltningens handläggare. Socialnämnden ansvarar också för att det finns särskilda rutiner för uppföljning av rättsäkerheten för kommunens bidragstagare. Rutinerna bygger i hög grad på att de förtroendevalda kräver återrapportering i ärenden.

Revisionsfrågor:

- Finns det riktlinjer för hur bistånd skall bedömas och beviljas?
- I verksamhetssystemet finns tillgång till statistik för utbetalningar som kan visa på skillnader mellan olika handläggare eller grupper. Tas statistik fram och analyseras?
- Följer nämnden upp att rättssäkerheten kan garanteras för olika bidragssökande?
- Hur beaktas barnperspektivet i handläggning av ärenden?

En provskrivning med fem fiktiva typfall har genomförts. Undersökningen har varit upplagd så att tio socialsekreterare från socialförvaltningen samlats för att individuellt bedöma och fatta beslut i fem konstruerade ärenden/typfall. Typfallen har utarbetats i samråd med representanter från socialförvaltningen i Gotlands kommun.

Metoden innebär att handläggarna utsätts för en experimentsituation och fråntas det personliga mötet med den sökande. För varje typfall har i stället en ärendebeskrivning utformats. I den finns det uppgifter om vad ansökan gäller och den sökandes ekonomiska situation. Det finns också viss information om arbets-, familje- och bostadsförhållanden.

Med stöd av en beslutsbilaga har sedan handläggarna för varje typfall dokumenterat och motiverat sitt beslut samt redovisat bidragsbeloppets storlek. Sannolikt har det personliga mötet och diskussioner i arbetsgrupperna stor betydelse i utrednings- och beslutsprocessen, men förutsättningarna har dock varit lika för alla.

Granskningen bygger i övrigt på intervjuer av ansvariga tjänstemän och dokumentstudier. Revisionsrapporten är sakgranskad av verksamhetsansvariga.

3. Finns variationer i bedömningar?

För att åskådliggöra graden av variation i bedömningar av ekonomiskt bistånd har en provskrivning med fem fiktiva typfall genomförts. Undersökningen har varit upplagd så att tio socialsekreterare från socialförvaltningen samlats under tre timmar för att individuellt bedöma och fatta beslut i fem konstruerade ärenden/typfall. Granskningens syfte är att belysa om socialsekreterare gör olika bedömningar av samma ärende. En likartad bedömning bör ske oberoende av vilken handläggare den sökande möter. Bedömer kollegan på samma sätt, skiljer sig bedömningarna åt mellan arbetsgrupper? Om skillnader i bedömning finns, vad beror detta på? Syftet är således *ej* att bedöma om *rätt eller fel* beslut fattats.

Ärende nr 1

Fatou har bott i skyddat boende i fyra veckor. Hon har under en längre tid blivit misshandlad och hotad av sin make. I samband med att hon misshandlades en kväll och behövde omedelbart skydd kontaktade hon socialjouren för att få hjälp. Socialjouren hjälpte henne därför att få ett tillfälligt skyddat boende tillsammans med sina två barn som är 4 och 5 år. Mamman och de båda barnen mår väldigt dåligt i det skyddade boendet.

Bostad

Fatou har bott tillsammans med sin familj i en trerummare i Gråbo centrum.

Sysselsättning och ekonomi

Fatou kom hit från Gambia för 5 år sedan. Hon har inget arbete och är inte arbetssökande. Mannen har bott längre i Sverige. Fatou har stora språksvårigheter. Hon har inte haft någon anställning sedan hon kom till Sverige. Mannen arbetar heltid och har fast inkomst med c:a 11 000 kr netto i månaden. Familjen får barnbidrag som betalas ut till kvinnan med 2100 kr. Familjen har inga realiserbara tillgångar.

Ansökan

Fatou ansöker om ett boende. Hon saknar pengar och begär medel för att kunna köpa mat och kläder till sig själv och barnen. Hon behöver pengar till resor och läkarbesök 150 kr.

Bedömning

I nedanstående tabell redovisas handläggarnas beslut och beräknade belopp för dessa.

Belopp, kr	Kommentarer
1985	Bifall, matpengar, busskort och läkarvård Boende, ansökan om förtur inlämnas samt hyresgaranti.
5710	Bifall till försörjningsstöd, läkarvård, klädbidrag. Boende, ansökan om förtur till bostad inlämnas.
2840	Bifall till matpengar, klädbidrag, busskort och läkarvård. Boende, familjen kommer att få förtur.
2465	Bifall till matpengar, klädbidrag, resor och läkarvård. Boende, socialtjänsten kommer att ansvara för familjens boende.
4705	Bifall till försörjningsstöd, läkarvård och resor. Boende, familjen beviljas förtur till bostad.
1985	Bifall matpengar, busskort och läkarvård. Boende, ansökan om förtur inlämnas samt hyresgaranti.
3325	Bifall matpengar, klädbidrag, busskort och läkarvård. Boende, ansökan om förtur inlämnas.
3325	Bifall matpengar, busskort och läkarvård. Boende, ansökan om förtur inlämnas. Bifall till att hon får en egen bostad.
6235	Bifall till försörjningsstöd, läkarvård och resor. Boende, ansökan om förtur till bostad samt hyresgaranti.
5895	Bifall till försörjningsstöd, läkarvård, klädbidrag. Boende, ansökan om förtur med bifall utifrån barnperspektivet.

Kommentarer

Det kan konstateras att det är stora variationer i bedömningarna. Ingen av socialsekreterarna har bifallit ansökan helt, utan bifall har gjorts delvis. Skillnaderna i beviljat ekonomiskt bistånd förklaras av att några socialsekreterare gjort bedömningar innebärande att endast matpengar beviljats. Två av socialsekreterarna har beviljat ekonomiskt bistånd enligt riksnorm.

Socialsekreterarna har gjort enhetliga bedömningar vad gäller ansökan om boende. Ansökan om förtur till bostad kommer att lämnas in. Flera av socialsekreterarna ger bifall till hyresgaranti.

Ärende nr 2

En ensamstående kvinna som är skriven hos föräldrarna i Visby och bor hos dem över sommaren. Har studentrum i Uppsala. Hyra 3100 kr/mån 12 månader om året.

Sysselsättning och ekonomi

Kvinnan studerar på heltid vid Uppsala Universitet. Hon har läst två terminer och ska fortsätta studierna till hösten. Hon söker aktivt arbete och har lämnat in flera ansökningar men ej fått något svar ännu. Eventuellt kan ett serveringsjobb bli aktuellt fr.o.m. 1/7 och ca en månad framåt.

Har erhållit studiemedel för tiden 20080122 - 20080606 med 33 750 kr. Sista utbetalningen 30/4 med 7.058 kr.

Ansökan

Står f.n. helt utan medel till uppehälle och betalning av juni-hyran för lägenheten i Uppsala (förfallodag 30/5). Har haft resttenta 8/6 och har därför inte kunnat söka bistånd på Gotland förrän nu (10/6). Har också lånat 1500 kr av föräldrarna.

Bedömning

I nedanstående tabell redovisas handläggarnas beslut och beräknade belopp för dessa.

Belopp, kr	Kommentarer
0	Avslag, högskolestuderande är som regel inte berättigade till ekonomiskt bistånd
1560	Delvis bifall, matpengar
1560	Delvis bifall, matpengar
0	Avslag, hyran för juni skall täckas av studiemedlen, matpengar är tillgodosett via lånade pengar
4171	Delvis bifall, matpengar och hyra
0	Avslag, hon skulle ha sökt bistånd i vistelsekommunen Uppsala
3160	Delvis bifall, hyra och matpengar men lånet räknas som inkomst
3100	Delvis bifall, bistånd till hyra beviljas.
60	Delvis bifall, matpengar beviljas med avdrag för lånade pengar
1040	Delvis bifall, matpengar för en period i juni

Kommentarer

Det kan konstateras att det är stora skillnader i bedömningarna. Sju socialsekreterare har bifallit ansökan delvis. Tre av socialsekreterarna har avslagit ansökan helt.

Två av socialsekreterarna anser att kvinnan ska söka bistånd i Uppsala där hon bor.

Två av socialsekreterarna anser att hyran skulle täckas av studiemedlen. Kvinnan skulle ha haft en bättre planering av sin ekonomi.

En av socialsekreterarna menar att kvinnan borde ha hyrt ut studentrummet i andra hand för att finansiera hyran.

Ärende nr 3

Anders är ensamstående. Han har en son född 2001 som han har delad vårdnad om och som är hos honom varannan vecka. Han bor i lägenhet på x-gatan, 3 rum och kök. Månadshyran är 6200 kr och bostadsbidrag erhålls med 1200 kr per månad.

Sysselsättning och ekonomi

Anders går tredje terminen på Komvux. Han kommer ev att fortsätta till hösten efter att han är klar med grundskolekompetens. Anders får Studiemedel med 237 kr netto/dag och bostadsbidrag. Inkomsterna räcker dock inte och han har en längre tid fått normkomplettering upp till socialbidragsnormen. Anders har gjort upp en avbetalningsplan till Gotlandsbyggen om en hyresskuld som han har. Han ska betala 500 kr extra per månad.

Övrigt

Anders har tidigare haft missbruksproblem och fått vård för detta tidigare. Anders har under det senaste halvåret haft några återkommande återfall i missbruk men har klarat att fullfölja studierna och har en vilja till förändring. Han är idag inte aktuell på någon annan enhet.

Anders på besök den 28/4. Anders har haft 10 dagars frånvaro från studierna vilket innebär att försörjningsstödet reduceras med 110 kr per dag, totalt 1100 kr. Det visar sig att det beror på att han varit hemma pga. missbruk runt påsklovet.

Ansökan

Ekonomiskt bistånd för sin försörjning för maj.

Bedömning

I nedanstående tabell redovisas handläggarnas beslut och beräknade belopp för dessa.

Belopp, kr	Kommentarer
1600	Delvis bifall, matpengar och hyra
1410	Delvis bifall, matpengar och hyra
1775	Delvis bifall, en skälig levnadsnivå ska uppnås
1400	Delvis bifall, det finns rehabiliteringsskäl att bevilja bistånd
0	Avslag, behovet kan tillgodoses genom egna medel
1345	Delvis bifall, mannen har tidigare skött sina studier nöjaktigt
860	Delvis bifall, normkomplettering för maj
425	Delvis bifall, normkomplettering, halvt barnbidrag räknas som inkomst
950	Delvis bifall, kompletterande ekonomiskt bistånd
1350	Delvis bifall, ekonomiskt bistånd, avdrag ogiltig frånvaro

Kommentarer

Det kan konstateras att det inte är några större variationer i bedömningarna. En socialsekreterare har avslagit ansökan med motiveringen att mannens behov kan tillgodoses med egna medel. Nio socialsekreterare har delvis bifallit ansökan och gjort avdrag för mannens frånvaro från studierna. Ärendet visar på att socialsekreterarna har en enhetlig syn på att ogiltig frånvaro från studierna inte kan accepteras.

Högsta godtagbara hyra enligt socialförvaltningens riktlinjer är 5700 kr vilket endast tre av handläggarna beaktat.

Ingen av socialsekreterarna har räknat den månatliga avbetalningen på 500 kr till Gotlandshem som en godtagbar utgift.

Ärende nr 4

Kenneth och Erika är gifta och de har två barn födda 941217 och 960302. Familjen bor i 3 rum och kök, kostnad 5.864 kr/månad. Erika och Kenneth besöker socialförvaltningen i slutet av juli.

Sysselsättning och ekonomi

Kenneth har haft jobb under våren och familjen har inte varit aktuell på byrån sedan januari 2007. Kenneth har arbetat som lärarassistent men det var ett beredskapsarbete som endast varade i 6 månader och han har nu arbetslöshetsersättning. Sedan 4 månader har ekonomin varit mycket dålig. Erika har A-kassa. Hon har en arbetsskada som gör att hon har rätt till omskolning. Hon har gått en period på AMI och kommer eventuellt att fortsätta där under hösten. Kenneth har ryggsbesvär och kan inte ta vilka arbeten som helst. Har kontakt med af och söker också arbete aktivt själv.

Den ekonomiska utredningen som är gjord för perioden juni-juli-augusti visar att familjen för juni har ett underskott på 699 kr, för juli underskott på 1239 kr och augusti 1849 kr. Vid normberäkningen har barnomsorgsavgiften inräknats. Familjen har ej betalt augusti hyran men visar kvitto på betald hyra för juni och juli samt barnomsorg dessa månader. Det underskott familjen har för augusti kommer att upprepas under hösten om Kenneth inte får arbete. Familjen är idag helt utan pengar till mat.

Ansökan

Familjen begär ekonomiskt bistånd till uppehälle och hyra för augusti månad.

Bedömning

I nedanstående tabell redovisas handläggarnas beslut och beräknade belopp för dessa.

Belopp, kr	Kommentarer
1849	Bifall, beviljar normkomplettering för augusti
1849	Bifall, beviljar normkomplettering för augusti
1849	Bifall, biståndet kan ej tillgodoses på annat sätt
3787	Bifall, beviljar normkomplettering för juni-augusti
760	Delvis bifall, hyra och matpengar
1849	Bifall, familjen gör vad de kan för att bli självförsörjande
3086	Bifall, beviljar normkomplettering juli och augusti
1849	Bifall, beviljar normkomplettering för augusti
1849	Bifall, beviljar normkomplettering för augusti
1849	Bifall, beviljar normkomplettering för augusti

Kommentarer

Det kan konstateras att sju av socialsekreterarna gjort enhetliga bedömningar och beviljat normkomplettering för augusti. En socialsekreterare beviljar dessutom normkomplettering för juli och en socialsekreterare beviljar komplettering för juni-augusti. Fyra av handläggarna noterar att det är viktigt att paret ska fortsätta stå till arbetsmarknadens förfogande.

Ärende nr 5

En frånskild man som heter Eskil. Har två söner (12 och 14 år gamla) vilka bor hos modern som också har vårdnaden om dem. Barnen som bor i Hemse vistas hos Eskil vart annat veckoslut. Eskils bostad består av 4 rum och kök och hyran är 7000 kr per månad.

Sysselsättning och ekonomi

Eskil har under 15 år bedrivit ett eget företag (export/import). Företaget gick i konkurs för 4 månader sedan och Eskil har varit arbetslös sedan dess. Han har erhållit första ersättningen från ALFA-kassan 20/8 med 4500 kr.

Ansökan

Normkomplettering för september.

Utredningen har visat att Eskil inte har några tillgångar förutom en kombibil av märket Volvo 2006 (värderad till 150 tkr). Han är inskriven vid arbetsförmedlingen och söker arbete aktivt. Eskil har en 4:a eftersom han haft ett av rummen som sitt kontor.

Bedömning

I nedanstående tabell redovisas handläggarnas beslut och beräknade belopp för dessa.

Belopp, kr	Kommentarer
6878	Bifall, hyra och uppehälle
7603	Bifall, riksnorm för Eskil, hyra
0	Avslag, behovet kan tillgodoses med egna medel
728	Delvis bifall, beviljas matpengar
0	Avslag, de akuta behoven täcks av Alfa kassan
6378	Bifall, riksnorm, hyra samt matkostnad för barnen
6668	Bifall, riksnorm, hyra och umgänge med barnen
4420	Delvis bifall, matpengar och hyra
2173	Delvis bifall, matpengar samt del av hyra (4700 kr)
6978	Bifall, riksnorm, hyra och umgänge med barnen

Kommentarer

Det kan konstateras att det är stora skillnader i bedömningen av ärendet. Två av socialsekreterarna har avslagit ansökan helt då de anser att behoven kan tillgodose med egna medel. Tre av socialsekreterarna ger delvis bifall till ansökan. Fem av socialsekreterarna bifaller ansökan helt.

Ärendet visar på att sju av socialsekreterarna har en enhetlig syn på att mannens tillgångar ska realiseras för att kunna stödja honom i försörjningen. De ställer krav på att bilen ska säljas eller att mannen ska byta till billigare bil.

4. Riktlinjer för ekonomiskt bistånd

Riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd har fastställts av socialnämnden i Gotlands kommun. I riktlinjerna finns dokumenterade handläggningsrutiner i form av en rutinhandbok som finns tillgänglig på intranätet. Rutinhandboken uppdateras löpande under verksamhetsåret i samband med förändringar av lagar och föreskrifter.

Rutinhandboken har en startsida som visar vilket innehåll den har.

- Allmänt
- Beslut
- Delegationsordning
- Barn och ungdom
- Vuxna
- Ekonomiskt bistånd
- Processer
- Social beredskap
- Handlingsplan vid hot om våld eller andra oförutsedda händelser
- Instruktioner och överfallslarm

Vid beslut om ekonomiskt bistånd ska 4 kap 1 § SoL användas. Beslut enligt denna paragraf kan överklagas genom förvaltningsbesvär.

4 kap. 1 § Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt. Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet ska utformas så att det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv.

Regler i SoL innebär att var och en, i första hand, är skyldig att själv försöka tillgodose sina behov. Det ekonomiska biståndet ska i princip vara en tillfällig hjälp och att det är bättre för den enskilde att klara sin försörjning på egen hand än genom bistånd.

Socialtjänsten ska hjälpa den enskilde på så sätt att han eller hon kan uppnå egen försörjning. Det är bland annat detta som menas med att biståndet ska utformas så att det stärker den enskildes resurser att leva ett självständigt liv. Den sökande ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå.

Riktlinjerna ska ge socialbidragshandläggaren stöd i att handlägga ansökningar om försörjningsstöd. Försörjningsstöd ska lämnas för skäliga kostnader och styrs av gällande riksnorm. Utöver försörjningsstöd kan övrigt bistånd beviljas vilket beskrivs i dessa riktlinjer. I riktlinjerna ges stöd för hur följande behov/ansökningar ska hanteras:

- Begravningskostnader
- Flyttkostnad
- Glasögon och kontaktlinser
- Hemutrustning (möbler mm)
- Advokatkostnader
- Studentkläder
- Alternativ medicinsk behandling
- Hemresa
- Umgängesresor
- Psykoterapikostnader
- Rekreationsresor
- Specialkost
- Skulder
- Spädbarnsutrustning
- Tandvård

Kommentarer

Socialnämndens riktlinjer finns idag att hämta på intranätet i och består av en elektronisk rutinhandbok. Rutinhandboken bedöms i huvudsak vara heltäckande och ändamålsenligt utformad. Rutinhandboken uppdateras löpande och syftet med riktlinjerna är att ge handläggarna stöd i hanteringen i ärenden. Rutinhandbokens uppgifter är delvis 4-6 år gamla och det verkar finnas ett behov av revidering. Det kan konstateras att vissa prisuppgifter t.ex. för hemutrustning inte är aktuella (från 2004).

Enligt socialförvaltningen är det osäkert i vilken utsträckning handläggarna använder rutin-handboken. Lämpligen bör en uppföljning göras av hur handboken handhas eftersom det är viktigt ur effektivitetssynpunkt.

Den interna kontrollen bedöms i huvudsak vara tillräcklig.

5. Tas statistik ut ur verksamhetssystemet för analys?

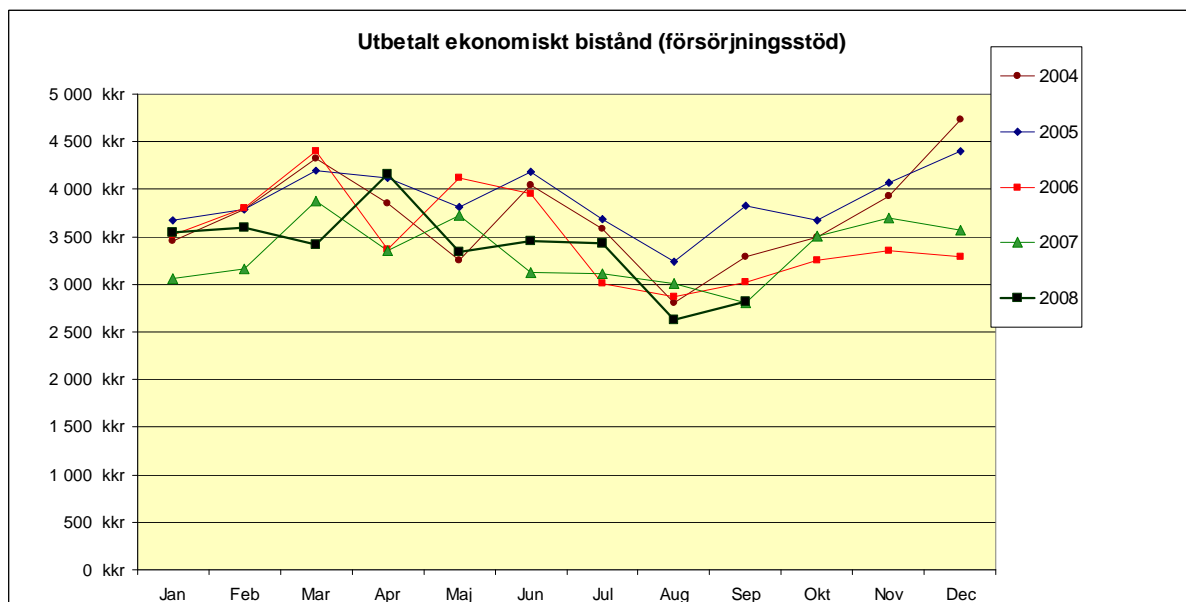
En viktig del i den interna kontrollen och styrningen är att uppföljning sker av verksamheten genom verksamhetssystemets utdata. I verksamhetssystemet registreras samtliga beslut rörande ekonomiskt bistånd. Besluten dokumenteras i systemet och betalningar till klienter bokas upp. Verksamhetssystemets utdata har följande funktioner:

- Verksamhetsstyrning
- Uppföljning
- Kontroll av pågående ärenden
- Ekonomistyrning

Kvaliteten i verksamhetssystemets utdata bygger i hög grad på att indata registrerats riktigt. Systemet medger rapportuttag på flera nivåer och flera sökbegrepp kan användas. Följande statistikuttag görs regelbundet och används till rapportering till nämnden samt ansvariga chefer.

- Ekonomiskt bistånd per månad 2004-2008
- Inbetalningar per månad 2004-2008
- Nybesök per månad 2004-2008
- Ungdomar, antal hushåll per månad 2008
- Ungdomars (18-24 år) andel av utbetalt ekonomiskt bistånd
- Introduktionsersättning 2008

I nedanstående figur åskådliggörs kostnader för ekonomiskt bistånd 2004-2008.

Kommentarer

Utifrån granskningen görs bedömningen att socialförvaltningen tar ut relevant information och att den används på ett ändamålsenligt sätt. Rapporter tas ut för attest och kontroll av betalningar. Ett antal rapporter tas ut till ansvariga chefer på olika nivåer och är en del av verksamhetsstyrningen. Rapporter tas även ut vad avser utbetalt försörjningsstöd per handläggare samt beslut per handläggare, vilket är viktigt ur kontrollsynpunkt.

Den interna kontrollen bedöms vara tillräcklig.

6. Rättsäkerhet för bidragstagare

Individutskottet har särskilda rutiner för uppföljning av rättsäkerheten för kommunens bidragstagare. Rutinerna bygger i hög grad på att de förtroendevalda kräver återrapportering i ärenden. Rutinerna har gått igenom med nämndssekreteraren och redovisas här nedan.

Nr	Aktivitet	Ansvarig
1	Delegeringslista skrivs ut månatligen och lämnas till nämndssekreteraren.	Assistent vid Individ- och familjeomsorgen
2	Utifrån delegeringslistan görs månatligen 5-6 slumpmässiga val av pågående ärenden. Markering görs på delegeringslistan för de ärenden som information önskas om. Delegeringslistan innehåller information om datum, beslutskod, orsak, beviljat eller avslaget belopp och namn och personnummer på klienten.	Nämndssekreterare
3	Information om de slumpmässigt valda ärendena begärs från IFO-förvaltningen.	Nämndsekreteraren
4	Dokumenterade anteckningar för de valda ärendena skrivs ut från verksamhetssystemet. Dokumenten skickas till nämndssekreteraren.	Assistent vid IFO-förvaltningen
5	Dokumenterna med de utvalda ärendena bifogas till kallelsen till Individutskottet och kopieras för utskick.	Nämndsekreteraren
6	Vid sammanträdet är ärendena med som delgivningsärenden (delegationsärenden/granskningsärenden). Ordföranden ger utskottet möjlighet att ställa frågor. Om det erfordras informerar verksamhetscheferna om de valda ärendena.	Ordförande Verksamhetscheferna
7	Ärendet dokumenteras i protokoll.	Nämndsekreteraren

Rutinerna visar att det finns en ansvarsfördelning som är tydlig samt att återrapportering sker till individutskottet.

För september månad har 7 ärenden valts ut för information. Det totala antalet ärenden som pågår varierar mellan 1200-1400 under 2008 . I nedanstående tabell åskådliggörs hur många ärenden som valts ut under ett års tid.

Månad	Antal återkopplade ärenden
Oktober 2007	5
November 2007	0
December 2007	8
Januari	7
Februari	6
Mars	5
April	4
Maj	4
Juni	6
Juli	0
Augusti	0
September	7

Kommentarer

Individutskottet begär regelbunden återkoppling i ärenden som rör ekonomiskt bistånd. Regelbunden återrapportering är ett sätt för Individutskottet att ta sitt ansvar för rättsäkerheten i de ärenden som beslut fattats om ekonomiskt bistånd till enskilda.

Antal pågående ärenden rörande ekonomiskt bistånd är c:a 1200-1400 i kommunen vilket är omfattande. Återkoppling i antal ärenden görs i genomsnitt med 4 st per månad, vilket är förhållandevis *litet* i relation till det totala antalet.

Under ett år tas ungefär 57 ordförandebeslut rörande ekonomiskt bistånd vilka återrapporteras till individutskottet och protokollförs. Ordförandebeslut gäller omedelbara omhändertaganden.

Den interna kontrollen bedöms i huvudsak vara tillräcklig.

7. Hur beaktas barnperspektivet i handläggning av ärenden?

I socialtjänstlagen regleras frågan om barnperspektivet i 1 kap 2 §. Paragrafen har tillkommit som en följd av att Sverige har ratificerat FN:s barnkonvention. Principen om barnets bästa är ledstjärna i konventionen. Det innebär att när åtgärder rör barn ska barnets bästa sättas i främsta rummet. Härmed förstärks barnets ställning inom socialtjänsten.

2§ När åtgärder rör barn skall det särskilt beaktas vad hänsynen till barnets bästa kräver. Med barn avses varje människa under 18 år.

Barnperspektivet innebär också att barnets situation ska uppmärksammas när en ansökan om bistånd eller annan insats handläggs inom socialtjänsten. Biståndet behöver inte gälla barnet utan även i fråga om försörjningsstöd till barnets föräldrar. För att kunna följa upp hur barnperspektivet tillämpas är det viktigt att dokumentera de överväganden som har gjorts och hur det har påverkat beslutet.

Vad som är barnets bästa är inte en gång för alla givet. Begreppet är relativt och betyder olika saker för olika människor beroende på hur man uppfattar barns behov. Innebörden förändras också över tiden och i takt med att nya kunskaper växer fram.

Principerna om barnperspektivet ska alltid beaktas vid handläggning av försörjningsstöd. Enligt socialförvaltningens kvalitetsgaranti kan klienten förvänta sig att handläggaren uppmärksammar barns behov i familjen vid ansökan om försörjningsstöd. Enligt socialförvaltningen så innebär barnperspektivet konkret att

- Bistånd kan beviljas utöver norm tex. cykel, avgift till kick boxning etc.
- Bistånd kan beviljas för hyresskuld, elskuld eller barnomsorgsavgift.
- Dokumentation sker enligt utredningsmall där en del utgörs av rubriken Barnperspektivet.
- Ett barn alltid får disponera en del av sina egna inkomster utan att det påverkar föräldrarnas rätt till bistånd för barnet.
- Handläggningen ska trygga att barnet har samma ”standard” som andra barn

Kommentarer

Socialförvaltningen är i hög grad medveten om hur principerna om barnperspektivet ska tillämpas. Frågan om barnperspektivet ingår i socialförvaltningens utredningsmall vilket ska trygga en säker handläggning.

Den interna kontrollen bedöms vara tillräcklig.